GENOOTSCHAPSCOLLEGES 2016 -2017

Elk onderwerp wordt in meerdere lezingen aan de orde gesteld en iedereen is daarbij van harte welkom.

In het seizoen 2016 – 2017 komen de volgende twee lezingenseries aan bod.
Serie I is getiteld *'Proef de toekomst: de mens in 2050'*.
Serie II is volledig gewijd aan leven en werk van *Felix Mendelssohn Bartholdy*.

Beide onderwerpen worden in series van drie lezingen verder uitgewerkt.

Het is op dit moment nog niet duidelijk wat het thema zal zijn van de derde serie. De Activiteitencommissie werkt daar nog aan. Kijkt u regelmatig op onze website: www.zeeuwsgenootschap.nl

Tijd en plaats
De colleges van **serie I en II** worden gegeven op donderdagavond, telkens van 19.30 – 21.30 uur in de aula van de ZB, Kousteensedijk 7 te Middelburg. Er is parkeergelegenheid bij het station en in de parkeergarage naast en onder de ZB.

Inschrijving
U kunt op de serie lezingen I en II inschrijven door een email te sturen naar info@kzgw.nl In uw email graag aangeven "Colleges 2016/2017" uw naam, woonplaats, telefoonnummer en de *nummers van de te volgen series of colleges*. ***Hierna ontvangt u via de email een factuur voor de lezingen.***
Van HBO/WO-studenten wordt gevraagd een inschrijvingsbewijs te tonen van de instelling waaraan zij studeren.

Als bevestiging van uw inschrijving ontvangt u een toegangskaart die bij het begin van de colleges getoond dient te worden. *Ook aan de zaal kunnen toegangskaarten worden gekocht.*

Inschrijvingskosten serie I – Proef de toekomst, in samenwerking met het Natuurkundig Gezelschap
De toegangsprijzen zijn **exclusief** een consumptie in de pauze.
Koffie en thee € 1,50, contant te betalen.

Voor leden KZGW en Natuurkundig gezelschap	
Per college	gratis
Voor niet-leden KZGW	
Per college	€ 5,00
HBO/WO-studenten (dagopleiding, géén deeltijdstudie)	gratis

Inschrijvingskosten serie II – Componist Mendelssohn
De toegangsprijzen zijn **inclusief** een consumptie in de pauze.

Voor leden KZGW	
Per college	€ 7,00
Voor niet-leden KZGW	
Per college	€ 8,50
HBO/WO-studenten (dagopleiding, géén deeltijdstudie)	gratis

PROGRAMMA

SERIE I. **Proef de Toekomst: de mens in 2050**
door Drs. Ellen Willemse
In samenwerking met het Natuurkundig Gezelschap.

Aula de ZB, Kousteensedijk, Middelburg van 19.30 - 21.30 uur.

Lezing 1: ***Donderdag 29 september 2016***
Technologie als dienaar *(o.a. mechatronica, robotica, domotica, kunstmatige intelligentie, big data)*

Lezing 2: ***Donderdag 6 oktober 2016***
Hulp voor de hersenen *(technologie die de werking van de hersenen beïnvloedt)*

Lezing 3: ***Donderdag 20 oktober 2016***
Grenzeloze technologie *(o.a. genetische modificatie, kweekorganen, eeuwig leven, cyborgs, ruimtevaart)*

SERIE II. Componist Mendelssohn door prof. Albert Clement

Aula de ZB, Kousteensedijk, Middelburg van 19.30 - 21.30 uur.

Lezing 4: ***Donderdag 10 november 2016***
"Ein denkstein für den alten Prachtkerl". Over de achtergrond, context en betekenis van Felix Mendelssohn Bartholdy.

Lezing 5: ***Donderdag 17 november 2016***
Het oratorium *Paulus* van Felix Mendelssohn Bartholdy.

Lezing 6: ***Donderdag 8 december 2016***
Het oratorium *Elias* van Felix Mendelssohn Bartholdy.

DOCENTEN EN HUN COLLEGES

Drs. Ellen Willemse

Drs. Ellen Willemse is sinds 2011 projectleider bij Stichting Toekomstbeeld der Techniek (STT), waar zij momenteel een project leidt over de mens in 2050. Ellen studeerde biologie aan de Universiteit van Amsterdam en werkte na afronding van die studie onder meer bij het KNAW-instituut DANS en bij het LEI, onderdeel van Wageningen UR.

Eerder was Ellen bij STT projectleider van toekomstverkenningen over voeding en geneesmiddelen en over technologie in de zorg, die werden afgerond met de publicaties *Aspirine op je brood* respectievelijk *Beter?!*. Daarnaast was Ellen plaatsvervangend projectleider bij de toekomstverkenning over agrotechnologie, waarvan de eindpublicatie in april 2015 verscheen.
Naast haar werk bij STT is Ellen begonnen aan promotieonderzoek naar de overtuigingskracht van toekomstbeelden. Ook geeft zij regelmatig les bij onder andere de Haagse Hogeschool, CAH Vilentum Hogeschool en Nyenrode Business University en organiseert zij workshops voor studenten, experts en andere doelgroepen.

Lezingenreeks “Proef de Toekomst: de mens in 2050”

Technologie maakt steeds meer mogelijk. Wie oude sciencefiction films bekijkt, zal merken dat veel van de toen totaal onrealistisch lijkende toepassingen inmiddels heel gewoon zijn. We zijn er helemaal aan gewend dat we vrijwel over ter wereld mobiel kunnen bellen en dat een telefoon ook kan worden gebruikt als camera, tv, encyclopedie en meer. We kijken niet meer op van pratende

computers, zelfrijdende auto's of thermostaten die op eigen houtje de temperatuur in huis regelen. Als we er vanuit gaan dat nieuwe sciencefiction films een aardig idee geven van toekomstige toepassingen, dan liggen er nog veel meer veranderingen in het verschiet.

In deze lezingenreeks wordt op basis van de laatste stand van zaken in wetenschap en technologie een beeld gegeven van potentiële toekomstige toepassingen. Mede aan de hand van sciencefiction wordt vervolgens ingegaan op maatschappelijke kanten van die potentiële toepassingen. Verschillende kansen, bedreigingen en ethische vragen komen daarbij aan de orde.

In de introductie van iedere lezing is eerst kort aandacht voor wat we onder technologie verstaan. Daarnaast wordt aan de hand van een korte terugblik stilgestaan bij hoe snel (of hoe langzaam) technologische ontwikkelingen kunnen gaan. Daarna worden nieuwe technologieën toegelicht en samengebracht in toekomstbeelden; schetsen van hoe de toekomst eruit zou kunnen zien. Deelnemers kunnen aan de hand van de schetsen aangeven wat zij zelf verwachten en wensen en gaan hierover met de spreker en elkaar in discussie.

Lezing 1: **Donderdag 29 september 2016**
Technologie als dienaar (o.a. mechatronica, robotica, domotica, kunstmatige intelligentie, big data)

Lezing 2: **Donderdag 6 oktober 2016**
Hulp voor de hersenen (technologie die de werking van de hersenen beïnvloedt)

Lezing 3: **Donderdag 20 oktober 2016**
Grenzeloze technologie (o.a. genetische modificatie, kweekorganen, eeuwig leven, cyborgs, ruimtevaart)

Prof. Dr. Albert Clement

Prof. dr. Albert Clement (1962) behaalde in 1986 en 1988 resp. de diploma's Docerend en Uitvoerend Musicus orgel aan het Brabants Conservatorium bij Bram Beekman. Nog tijdens zijn studie volgde hij Masterclasses bij Ton Koopman, Ludger Lohmann en Wolfgang Rübsam. Daarnaast studeerde hij muziekwetenschap aan de universiteit te Utrecht en theologie aan de universiteit te Leiden. In 1987 behaalde hij het doctoraal examen Muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht (*cum laude*) en in 1989 promoveerde hij daar (eveneens *cum laude*) op een interdisciplinair proefschrift over Johann Sebastian Bach (promotor: Willem Elders). Sinds 2004 is hij daar zelf hoogleraar. In hetzelfde jaar stond hij aan de wieg van University College *Roosevelt*, dat hij vanaf 2003 hielp oprichten en waar hij sindsdien hoofd is van de muziekafdeling. Hij is een internationaal erkend expert op het gebied van barokmuziek. Van zijn grote internationale groep promovendi brachten drie het inmiddels zelf tot hoogleraar.

Meer dan 300 publicaties staan op zijn naam, waaronder diverse boeken over Bach en over muziek uit de Renaissance. Sinds 1992 is hij General Editor van de reeks EXEMPLA MUSICA ZELANDICA, waarin het KZGW tot dan toe onbekende, aan Zeeland gerelateerde muziek uitgeeft. In 2014 verscheen de door hem geredigeerde, aan Ton Koopman opgedragen bundel *Studies in Baroque*, waaraan een ruim aantal internationale specialisten meewerkte. In 2015 verscheen bij Dr. J. Butz Verlag (Bonn) het eerste deel in de reeks BUXTEHUDE-STUDIEN, waarvoor hij samen met Christoph Wolff (Harvard) de eerste wetenschappelijke artikelen leverde. Eveneens in 2015 ontving hij van Masaaki Suzuki het verzoek, samen te werken in diens vorig jaar bij BIS Records (Zweden) aangevangen cd-project

met de integrale opnamen van Bachs orgelwerken, waarvoor hij sindsdien de toelichtingen verzorgt.

Op dit moment bereidt hij twee nieuwe boeken van bescheiden omvang voor over de betekenis van theologische achtergronden in orgelwerken van Bach en Mendelssohn. Voorts leidt hij een internationaal Bach-project dat tot doel heeft, de zo genoemde 'Bach-bijbel', een commentaar van Abraham Calov waarin de componist zelf honderden aantekening heeft gemaakt, in facsimile uit te brengen, vergezeld van een bundel met wetenschappelijke studies door auteurs uit de USA, Japan en Europa.

In het najaar van 2016 vinden in Middelburg en Vlissingen diverse Mendelssohn-activiteiten plaats:
De Koninklijke Oratorium Vereniging Middelburg voert Mendelsssohns' oratorium *Paulus* uit op ***zaterdag 19 november*** in de Concertzaal te Middelburg en de Vlissingse Oratoriumvereniging voert Mendelsssohns' oratorium *Elias* uit op ***zaterdag 17 december*** in de Sint Jacobskerk te Vlissingen. Op ***dinsdag 29 november*** concerteert Arno van Wijk op het orgel van de Nieuwe Kerk in Middelburg met een programma in het teken van Mendelssohn en op ***zaterdag 10 december*** voert een mannenkoor samengesteld uit mannen van de KOV, VOV en Cantare (Goes) een programma uit met liederen van Mendelssohn in de Middelburgse Concertzaal. Het KZGW organiseert in het kader van deze activiteiten drie colleges door prof. dr. Albert Clement:

Lezing 4:	***Donderdag 10 november 2016***
	"Ein Denkstein für den alten Prachtkerl". Over de achtergrond, context en betekenis van Felix Mendelssohn Bartholdy.
Lezing 5:	***Donderdag 17 november 2016***
	Het oratorium Paulus van Felix Mendelssohn Bartholdy.
Lezing 6:	***Donderdag 8 december 2016***
	Het oratorium Elias van Felix Mendelssohn Bartholdy.

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847) is één van de allergrootste geesten uit de westerse muziekgeschiedenis. Hij was niet 'alleen' een briljant componist; van dezelfde orde waren zijn kwaliteiten als pianist, organist, dirigent, ondernemer en uitgever. Daarnaast bezat hij een groot talent op het gebied van de beeldende kunsten, zich uitend in vele aquarellen en tekeningen. Voorts kan men zich gemakkelijk verliezen in de vele duizenden, van grote eloquentie getuigende brieven – in diverse talen – die hij aan familie, vrienden en zakenrelaties schreef. Tot op de dag van vandaag lijkt de aandacht die Mendelssohn zou verdienen echter achter te blijven bij veel van zijn componerende collegae. Debet hieraan is zonder enige twijfel het feit dat hij vanwege zijn Joodse voorouders door het Nazi-regime uit de geschiedenis wenste te worden verwijderd. Zijn standbeeld in Leipzig werd in de jaren '30 vernietigd en zijn naam werd uit de geschiedenisboeken verwijderd. Deze teneur werd al kort na Mendelssohns dood ingezet door Wagner, die tegen Mendelssohn gerichte, antisemitische stukken publiceerde. Gelukkig is thans van een heuse Mendelssohn-revival sprake, die ertoe bijdraagt dat de huidige en komende generaties zijn werken beter zullen kunnen begrijpen. Heel belangrijk hierbij is de integrale publicatie van zijn overgeleverde brieven – een monumentaal project waarin thans negen lijvige delen zijn verschenen. Daarnaast zijn de afgelopen jaren op diverse plaatsen in de wereld vele honderden, eerder verloren gewaande of zelfs geheel onbekende composities van Mendelssohn teruggevonden. Ironisch is het feit dat in het 'Mendelssohn-jaar' 2009 uitgerekend in de 'Wagner-hoofdstad' Bayreuth niet minder dan 300 composities van Mendelssohn werden teruggevonden, die aanwezig bleken te zijn in het *Deutsches Freimaurermuseum* aldaar.

In de genootschapscolleges zal worden ingegaan op velerlei aspecten van Mendelssohns leven en achtergrond. College 1 heeft een algemeen inleidend karakter. In de colleges 2 en 3 zullen de oratoria mede aan de hand van Mendelssohns eigen brieven worden behandeld – een invalshoek die in de bestaande literatuur nog niet is gehanteerd. Hierbij zal onder meer worden ingegaan op

theologische aspecten van de beide werken. Aan de colleges, die alle visueel en auditief zullen worden ondersteund, zal tevens medewerking worden verleend door studenten van UNIVERSITY COLLEGE ROOSEVELT.

Alle activiteiten van het Mendelssohnfestival op een rij:

Donderdag 10 november 2016
Eerste lezing van Prof Clement

Donderdag 17 november
Tweede lezing van Prof Clement

Zaterdag 19 november
Oratorium 'Paulus' door de Koninklijke Oratoriumvereniging Middelburg in de Middelburgse Concertzaal m.m.v. TY Zeeuws Kamerorkest. Het geheel staat onder leiding van Arno van Wijk.

Vrijdag 25 november 2016
"Tripelconcert" door Vocaal Ensemble Cantare, Madrigaalkoor en Strijkorkest Con Legno (*beide verbonden aan de Zeeuwse Muziekschool*), dirigent Pim Overduin, in de St.Jacobskerk in Vlissingen met koorwerken van Mendelssohn en Pärt en de Tiende Strijkerssymphonie van Mendelssohn.

Dindag 29 november
Orgelconcert in de Nieuwe kerk van Middelburg door Arno van Wijk, organist van de Magdalenakerk van Goes en dirigent van de koninklijke Oratoriumvereniging Middelburg.

Donderdag 8 december
Derde lezing van prof Clement

Zaterdag 10 december
Concert mannenkoor, bestaande uit de tenoren en bassen van de Oratoriumverenigingen van Vlissingen en Middelburg en van het Vocaal Ensemble Cantare. Het koor zingt liederen van Mendelssohn en tijdgenoten.

Zondag 11 december 2016
Recital in Ter Reede, Vlissingen, met vocale muziek van Mendelssohn door Annegeer Stumphius, sopraan, onder meer verbonden aan de Bayerische Staatsoper in München. Ze wordt begeleid door Jos Vogel.

KONINKLIJK ZEEUWSCH GENOOTSCHAP DER WETENSCHAPPEN

Het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap, is een vereniging die al meer dan 245 jaar culturele en wetenschappelijke belangen in en van Zeeland behartigt. Hier volgt een kort overzicht van de activiteiten.

WERKGROEPEN, die elk op eigen vakgebied onderzoek verrichten, bijeenkomsten, lezingen en excursies organiseren. Er zijn werkgroepen voor “Cultuurhistorie”, “Geologie” en “Muziek”.

GENOOTSCHAPSCOLLEGES. Jaarlijks organiseert het Genootschap series colleges over uiteenlopende vakgebieden: filosofie, kunstgeschiedenis, muziek, maatschappij- en natuurwetenschappen, psychologie etc.

TIJDSCHRIFT ‘ZEELAND’ met artikelen over geschiedenis, cultuur, economie en samenleving van Zeeland. Daarnaast bevat het verenigingsnieuws, een culturele agenda voor Zeeland en recensies van publicaties, tentoonstellingen enz.

WERKEN, een reeks grotere publicaties over Zeeuwse onderwerpen.

JAARBOEK met artikelen over geschiedenis, cultuur en natuur van Zeeland.

EXEMPLA MUSICA ZELANDICA, een reeks met uitgaven van oude Zeeuwse muziek.

PRENTBRIEFKAARTEN en **FACSIMILE-UITGAVEN** van kaarten en prenten.

DE VERZAMELINGEN: *Zelandia Illustrata* met meer dan 20.000 kaarten, prenten en tekeningen betreffende Zeeland.
Boeken, handschriften, munten, penningen, kunst- en natuurhistorische voorwerpen enz.

LIDMAATSCHAP
Leden ontvangen het tijdschrift Zeeland (4x per jaar), het jaarboek *Archief* en krijgen 50% korting op de toegang tot het Zeeuws Museum te Middelburg. Daarnaast genieten zij reductie op deelname aan de Genootschapscolleges en op de aankoop van publicaties. De contributie bedraagt € 52,50 per jaar.

JEUGDLIDMAATSCHAP
Voor leden tot 30 jaar, met dezelfde voordelen als een normaal lidmaatschap. De contributie bedraagt € 25,- per jaar.

INLICHTINGEN bij het secretariaat van het Genootschap, Kousteensedijk 7, 4331 JE Middelburg, tel. 0118 – 654347, e-mail: info@kzgw.nl of info@zeeuwsgenootschap.nl

WEBSITE: www.zeeuwsgenootschap.nl
Op onze website vindt u ook een actuele agenda van lezingen en colleges, alsmede nieuws uit het Genootschap.